

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक १४ मार्च, २०१८

(सकाळी १०.०० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

- (१) अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री संग्राम थोपटे, शरद सोनावणे, अजित पवार, दिलीप वळसे-पाटील, जयंत पाटील, शशिकांत शिंदे, जितेंद्र आव्हाड, राजेश टोपे, जयदत्त क्षीरसागर, हसन मुश्रीफ, भास्कर जाधव, राणाजगजीतसिंह पाटील, राहुल जगताप, श्रीमती सुमन पाटील, सर्वश्री. प्रदीप जाधव-नाईक, पांडुरंग बरोरा, वैभव पिचड, दत्तात्रय भरणे, मकरंद जाधव-पाटील, विजय भांबळे, भाऊसाहेब पाटील-चिकटगांवकर, संग्राम जगताप, सुरेश लाड, राहुल मोटे, श्रीमती दिपिका चव्हाण, सर्वश्री संजय कदम, हनुमंत डोळस, दिपक चव्हाण, पंकज भुजबळ, डॉ. सतीश पाटील, सर्वश्री बाळासाहेब पाटील, प्रकाश सुर्वे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

" गेनबिटकॉईन डॉट कॉम या संकेतस्थळाच्या आधारे पॉझी स्कीम सुरु करून अमित भारद्वाज व त्याच्या प्रतिनिधींनी पुणे, मुंबई, नांदेड, कोल्हापूरसह राज्यातील हजारो गुंतवणूकदारांची सुमारे २००० कोटीपेक्षा अधिक रक्कमेची केलेली फसवणूक, विमानतळ पोलीस ठाणे, नांदेड तसेच दत्तवाडी पोलीस ठाणे, पुणे या ठिकाणी माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान नोंदविण्यात आलेले गुन्हे, गुन्हा नोंदवून पुणे सायबर क्राईम शाखेने अनेक गुंतवणूकदारांचे जबाब नोंदविणे, बिटकॉईन, गेनबिटकॉईन डॉट कॉम या संकेतस्थळाच्या माध्यमातून पॉझी स्कीमद्वारे गुंतवणूकदारांनी गुंतवणूक केलेल्या बिटकॉईनवर दरमहा १० टक्के बिटकॉईन परत करण्याचे सांगून १८ महिन्यांसाठी केलेला करार, बिटकॉईन परत न करता अमित भारद्वाज यांनी MCAP नावाची वेगळी संगणक प्रणाली तयार करून त्याद्वारे टोकन परत करण्यास केलेली सुरुवात, कंपनीच्या शाखा राज्यभर असून पॉझी स्कीमचे व्यवहार ऑनलाईन झाले असल्याने त्यासंदर्भातील कागदपत्रे जमा करण्यास गुंतवणूकदारांना येत असलेली अडचण, बिटकॉईन या आभासी चलनाचा आधार घेऊन फसवणूक झाली असल्याने सदर गुन्हा कोणत्या कायद्यांतर्गत दाखल केला जावा याबाबत पोलीसांमध्ये संभ्रम असल्याने गुंतवणूकदारांना न्याय मिळण्यास होत असलेला विलंब, अमित भारद्वाज व त्याच्या प्रतिनिधींना पकडण्यात

पोलीसांना आलेले अपयश, परिणामी गुंतवणुकदारांमध्ये पसरलेला असंतोष, सदर गुन्ह्याची स्वतंत्र समितीमार्फत चौकशी करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (२) **सर्वश्री. डी.एस. अहिरे, कुणाल पाटील, श्रीमती निर्मला गावित, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-**

" धुळे जिल्हयाच्या साक्री तालुक्यात २२७ महसुल गावे तसेच १४४ पाडे, वाडया असून तालुक्यातील ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त भाग आदिवासी असून आदिवासी समाजाच्या व्यक्तीगत घटकांना केंद्र व राज्य शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ मिळणे, शासनाच्या धोरणांची अंमलबजावणी करतांना जी महसुल गावे नाहीत अशा पाडे, वाडया व वस्त्यांमधील नागरिकांना व्यक्तीगत लाभाच्या योजनांचा लाभ दिला जात नाही किंवा कमी प्रमाणात दिला जाणे, ज्या महसूल गावांची अभिलेख्यांमध्ये नोंद आहे त्या नावाने योजना मंजूर होत असणे, परिणामी त्या महसुल गाव अंतर्गत असलेल्या वाडया, पाडयांना त्याचा लाभ मिळत नसल्यामुळे स्वतंत्र महसूल गाव जाहीर करण्याबाबत नागरिकांनी तहसीलदार, प्रांताधिकारी व जिल्हाधिकारी, धुळे यांच्याकडे वारंवार मागणी करूनही कोणतीच कार्यवाही करण्यात न आल्याने नागरिकांमध्ये पसरलेला असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (३) **श्री. सुरेश धानोरकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पर्यावरण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-**

"मोहबाळा (ता.वरोरा, जि.चंद्रपूर) येथील औद्योगिक वसाहतीमध्ये वीज निर्मिती करणारे खाजगी प्रकल्प असून या प्रकल्पामधून निघणाऱ्या राखेची वाहनाद्वारे परस्पर विल्हेवाट लावली जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास येणे, त्यामुळे अनेक ठिकाणी रस्त्यावर पडलेल्या राखेमुळे अपघात होऊन अनेकांना आपले प्राणही गमवावे लागणे, गत काही दिवसांपासून ही राख हवेद्वारे सोडली जात असल्याने परिसरातील शेतातील पिके प्रभावित होणे, वरोरा शहरात व ग्रामीण भागातील घराघरामध्ये रात्रीच्या सुमारास राख दिसून येत असून नागरिकांना श्वसनाचा त्रास होणे, यासोबत पाण्यावर व अन्नामध्ये राख जात असल्याने नागरिकांमध्ये निर्माण झालेली भिती, याबाबत शासनाने कंपनीची चौकशी करून तातडीने निर्बंध घालण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे -

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) गृहनिर्माण मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये गृहनिर्माण विभागाचा सन २०१६-२०१७ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि योजनेत्तर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा सन २०१६-२०१७ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि योजनेत्तर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये).

चार : सन २०१८-२०१९ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस).

पाच : शासकीय विधेयके :

(अ) पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ८ — महाराष्ट्र भूमिगत नळमार्ग व भूमिगत वाहिन्या (जमिनीमधील वापर हक्काचे संपादन) विधेयक, २०१८.
- (२) सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ९ — महाराष्ट्र परिचारिका (सुधारणा) विधेयक, २०१८.
- (३) सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १० — महाराष्ट्र पायाभूत सुविधा विकास सक्षम प्राधिकरण विधेयक, २०१८.

(ब) विचार पुढे सुरु, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४ — हैदराबाद अतियात चौकशी (सुधारणा) विधेयक, २०१८.

(क) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (क) सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ — भूमिसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८.
- (ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अस्लम शेख, अमर काळे, सुनिल केदार, अमिन पटेल, डॉ.संतोष टारफे, श्रीमती निर्मला गावीत, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ — भूमिसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ – भूमिसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री हर्षवर्धन सपकाळ, अमित झनक, प्रा.विरेन्द्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ – भूमिसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.भारत भालके, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ – भूमिसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(मंगळवार, दिनांक १३ मार्च, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सहा : श्री सुनिल प्रभु, अॅड. आशिष शेलार, सर्वश्री अजय चौधरी, संजय केळकर, सुनिल शिंदे, अॅड. राज पुरोहित, श्री सदा सरवणकर, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री अशोक पाटील, अमित साटम, मंगेश कुडाळकर, श्रीमती मनिषा चौधरी, श्री. सुनिल राऊत, श्रीमती मंदा म्हात्रे, सर्वश्री प्रकाश फातर्पेकर, अतुल भातखळकर, श्रीमती तृप्ती सावंत, सर्वश्री योगेश सागर, संजय पोतनीस, सरदार तारासिंह, रमेश लटके, कॅ. आर. तामिल सेल्वन, श्री. प्रकाश सुर्वे, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्री तुकाराम काते, राम कदम, नरेंद्र मेहता, मंगलप्रभात लोढा, वि.स.स यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"मुंबई शहर व उपनगरांचा सन २०१४ ते २०३४ या २० वर्षांचा शासनाकडे प्रलंबित असलेला विकास आराखडा, विकास आराखडयास मंजूरी न दिल्यामुळे ठप्प झालेली विकास कामे, विकास आराखडयास त्वरित मान्यता देण्याची आवश्यकता, गृहनिर्माण धोरणास मान्यता देण्यास होत असलेला विलंब, ५०० चौ. फूटापर्यंतच्या मुंबईतील घरांना मालमत्ता करामध्ये सवलत देण्याबाबतच्या निर्णयास शासनाने त्वरित मान्यता देण्याची आवश्यकता, मुंबईतील शिवडी, गोरई (बोरिवली), माहिम भागातील जैवविविधतेमुळे पानथळीने व्यापलेले क्षेत्र पर्यटन क्षेत्र म्हणून जाहिर करण्याच्या जिल्हयाधिकाऱ्यांना दिलेल्या सूचना, तथापि जिल्हाधिकाऱ्यांनी कोणतीच कार्यवाही न केल्यामुळे पानथळ क्षेत्रांवर दिवसेंदिवस वाढत जाणारी अनधिकृत बांधकामे, मुंबई शहर व उपनगरातील विकासक, मोठमोठ्या कंपन्या, मॉल्स यांनी महापालिकेचा सुमारे १३३.२५ कोटी रुपयांचा थकवलेला कर, विविध शासकीय कार्यालयांनी ३२० कोटी रुपयांपेक्षा अधिक रक्कमेची थकविलेली पाणी देयके, म्हाडा वसाहतीमधील सदनिकांचे रुपये १५५ वरून रु. १०२७ पर्यंत माहे एप्रिल, १९९८ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने वाढविण्यात आलेले सेवाशुल्क, म्हाडाच्या ५६ वसाहतींचा रखडलेला पुनर्विकास व या वसाहतीमधील ५० वर्षापूर्वीच्या मलःनिसारण वाहिन्या दुरुस्त न केल्यामुळे पाणी तुंबून त्या ठिकाणी रोगराई पसरण्याचा निर्माण झालेला धोका, मुंबईतील मोडकळीस आलेल्या उपकर प्राप्त व बिगर उपकरप्राप्त सुमारे १४ हजार इमारती, पंतप्रधान आवास योजना, इमारत व पुनर्रचना मंडळाच्या व झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतर्गत बांधलेल्या इमारतीची दुरुस्ती, बीपीटी व बीआयटीच्या जागेवरील धोकादायक इमारती, म्हाडाच्या इमारतींमध्ये ३०० पेक्षा जादा घुसखोर असल्याचे निष्पन्न होणे, मुंबईतील सात रस्ता (आर्थर रोड) येथील मध्यवर्ती कारागृहाच्या सुरक्षिततेसाठी कारागृहापासून ५०० मीटर परिसरातील इमारतींचा व झोपडपट्ट्यांचा १० वर्षांपासून खुंटलेला पुनर्विकास, वरळी येथील प्रेमनगर, व्ही. पी. नगर, सिध्दार्थ नगर, जिजामाता नगर, मरिअम्मा नगर इत्यादींचा गेल्या अनेक वर्षांपासून रखडलेला पुनर्विकास, मुंबईतील कोळीवाड्यांचे सीमांकन न झाल्यामुळे त्या परिसराच्या विकासासाठी योजना आखण्याची आवश्यकता, मुंबईतील अॅनी बेझंट रोडवरील अटारिया मॉल येथे वाढत्या दहशतीमुळे त्या ठिकाणी तातडीने भुयारी मार्ग तयार करण्याची स्थानिक लोकप्रतिनिधींची मागणी, भांडूप (प) व इतर भागात डोंगर, टेकड्यांच्या पायथ्याशी असलेल्या झोपड्यांवर दरवर्षी पावसाळयात दरडी कोसळून होणारे अपघात व त्यांचेसाठी एसआरए योजना राबविण्याची आवश्यकता, माहे फेब्रुवारी, २०१८ च्या दरम्यान मुंबई शहरात अनेक ठिकाणी लागलेल्या आगींची चौकशी करण्याची आवश्यकता, सुभाषनगर चेंबूर येथे म्हाडा वसाहतीमध्ये विकासकांनी मागील १०-१५ वर्षांपासून रहिवाश्यांसोबत करारनामे करूनही अद्यापी पुनर्विकास न करता रहिवाश्यांची केलेली फसवणूक, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(मंगळवार, दिनांक १३ मार्च, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात

दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सात : अॅड राज पुरोहित, श्री शंभुराज देसाई, अॅड पराग अळवणी, श्री. ज्ञानराज चौगुले, श्रीमती मनिषा चौधरी, डॉ. जयप्रकाश मुंदडा, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री. सुभाष साबणे, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्री. अनिल कदम, पास्कल धनारे, किशोर पाटील, संजय केळकर, राजाभाऊ वाजे, उन्मेश पाटील, वैभव नाईक, डी. मल्लिकार्जून रेड्डी, अनिल बाबर, डॉ. राहुल आहेर, प्रा.चंद्रकांत सोनवणे, सर्वश्री महेश चौधुले, राजन साळवी, प्रा. मेधा कुलकर्णी, सर्वश्री. सुनिल प्रभु, बाबुराव पाचर्णे, उदय सामंत, राजेंद्र पाटणी, चंद्रदीप नरके, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री भरतशेठ गोगावले, समीर कुणावार, मनोहर भोईर, विकास कुंभारे, अजय चौधरी, डॉ. देवराव होळी, सर्वश्री. सुनिल शिंदे, राजू तोडसाम, मंगेश कुडाळकर, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री सुभाष भोईर, किसन कथोरे, प्रकाश आबिटकर, सुरेश भोळे, प्रकाश फातर्णेकर, प्रशांत बंब, उल्हास पाटील, नरेंद्र पवार, नारायण पाटील, बाळासाहेब मुरकुटे, अशोक पाटील, सुधाकर भालेराव, हेमंत पाटील, अमित साटम, शांताराम मोरे, वि.स.स यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

"राज्यात मुंबई, कोकण भागात लाभलेला लांब व निसर्गरम्य समुद्र किनारा, समुद्राच्या सान्निध्यातील रॉक गार्डन, समुद्राखालील प्रवाळे व जीवसृष्टीचा आनंद लुटण्यासाठी असलेले स्कूबा डायव्हिंग व स्नार्कलिंग, छत्रपती श्री शिवाजी महाराजांची पवित्र स्मृती व शूर वीरांचा पारंपारिक इतिहास असलेले शिवनेरी, रायगड, सिंधुदुर्ग, तोरणा, मुरूड-जंजीरा, लोहगड, विजयदुर्ग, दुर्गाडी इत्यादी पुरातन व ऐतिहासिक किल्ले व जयगड, सिंहगड, प्रतापगड, माऊली इ. गड यांचे संवर्धन करण्याची आवश्यकता, दर्यासारंग सरखेल श्री. कान्होजी आंग्रे यांच्या पवित्र स्मृती जपण्याची आवश्यकता, औरंगाबादमधील जगप्रसिद्ध अजिंठा व वेरूळ लेणी व गुंफा अत्यंत जुन्या झाल्या असल्याने त्यांचे संवर्धन व पर्यटकांना आकर्षित करण्याच्या दृष्टीने तेथे अत्याधुनिक योजना राबविण्याची आवश्यकता, संतभूमी महाराष्ट्रातील पंढरपुरचे विठ्ठल-रखुमाई मंदिर, कोल्हापुरचे महालक्ष्मी मंदिर, तुळजापुरचे भवानीमाता मंदिर, शिर्डीचे साईबाबा मंदिर, अष्टविनायक, शनिशिगनापूर, भारतातल्या १२ ज्योतिर्लिंगापैकी महाराष्ट्रातील चार ज्योतिर्लिंगे, नाशिकमध्ये होणारा कुंभमेळा, आषाढी एकादशी निमित्त राज्यातून विविध ठिकाणांहून पंढरपूरच्या वारीकरिता पायी निघणारे व दिवसेंदिवस प्रवास करणारे वारकरी यांना वारीच्या मार्गात सुविधा पुरविण्याकरिता नियोजन करण्याची आवश्यकता, विदर्भातील ताडोबा, नवेगाव, बोर व्याघ्र प्रकल्प, राष्ट्रीय अभयारण्य व तेथील राष्ट्रीय प्राणी व समृद्ध वनसंपदा, नागपूरमधील दीक्षाभूमी, देशाची औद्योगिक राजधानी म्हणून ख्याती पावलेले मुंबई शहर, मुंबईतील पुरातन कोळी संस्कृती तसेच फिल्म जगतात बॉलीवूड म्हणून प्रसिद्ध असलेली मुंबईची फिल्म नगरी, मुंबई शहरात असलेले जागतिक व्यापार केंद्र, श्री मुंबादेवी, श्री महालक्ष्मी, श्री सिद्धीविनायक इत्यादी प्रसिद्ध दैवते, देवी माऊंट मेरी, हाजीअलीचा दर्गा, पारशी समाजाची मंदिरे, श्री गोडीजी व श्री शांतीनाथ मंदिर, चैत्यभूमी इत्यादी विविध धर्माच्या

भाविकांची श्रद्धास्थाने, तसेच गेट वे ऑफ इंडिया, मरिन ड्राईव्ह, नरिमन पॉईंट, बॅलार्ड पिअर, ससून डॉक, छत्रपती शिवाजी महाराज रेल्वे स्थानक, मुंबई महापालिका इमारत, हुतात्मा चौक, काळाघोडा, छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तुसंग्रहालय, विज्ञान भवन, एशियाटिक लायब्ररी, मुंबई विद्यापीठ, हॉर्नीमन सर्कल या ऐतिहासिक वास्तू इत्यादींचे संवर्धन व जतन करण्याची आवश्यकता, दिल्ली बोट क्लब येथून २६ जानेवारी या प्रजासत्ताक दिनादिवशी निघणा-या परेडच्या धर्तीवर मुंबईतील मरीन ड्राईव्ह ते नरीमन पॉईंटपर्यंत प्रतिवर्षी २६ जानेवारी रोजी काढण्यात येणारी भव्यदिव्य व नेत्रसुखद परेड, शैक्षणिक नगरी पुणे शहरातील पुरातन व नावाजलेल्या शिक्षणसंस्था, पश्चिम महाराष्ट्रातील सह्याद्रीच्या नयनरम्य पर्वतरांगा, महाराष्ट्र राज्य पर्यटन क्षेत्रात देशभरातील प्रथम क्रमांकाचे राज्य बनविण्याच्या दृष्टीने व महाराष्ट्राची सांस्कृतिक परंपरा वृद्धीगत करण्याकरिता नियोजनबद्ध व कालबद्ध कार्यक्रम आखण्याची आवश्यकता ज्यायोगे देशभरातील व जागतिक स्तरावरील पर्यटक महाराष्ट्र राज्यात आकर्षित होऊन राज्यातील हॉटेल्स उद्योग, वाहतूक उद्योग यामध्ये वृद्धी होऊन लाखो बेरोजगार तरुणांना रोजगार उपलब्ध होऊ शकेल त्याचप्रमाणे राज्याच्या महसूलात वाढ होईल या दृष्टीने राज्य शासनाचे पर्यटन धोरण बनविण्याची आवश्यकता, मत्स्य उत्पादन दिवसेंदिवस कमी होत असल्यामुळे लहान आणि पारंपारिक मच्छिमारी करणा-यांवर आर्थिक संकट, कोकणातील व समुद्र किनारपट्टीतील मच्छिमारांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करण्याकरिता मत्स्य शेती वाढविण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : १३ मार्च, २०१८

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.